

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

kinderdagverblijf Rebusolleke

Kwaliteitsonderzoek
voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 11 april 2019

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 25 oktober 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de voorschoolse educatie op peuteropvang Rebusolleke. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin het kinderdagverblijf is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en vroegschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Boxtel een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

Het aanbod dat peuteropvang (POV) Rebusolleke de peuters biedt, is gericht op een brede ontwikkeling. De betrokkenheid van de peuters bij de activiteiten en het spel, is hoog. Dit komt doordat de pedagogisch medewerkers zorgen voor een prettige, veilige en uitdagende sfeer. Zij ondersteunen peuters als dit nodig is, en moedigen hen aan te spelen, ontdekken en om veel taal te gebruiken. Zij gebruiken hierbij hun kennis en ervaring over de ontwikkeling van de peuters. De pedagogisch medewerkers vragen zich steeds af hoe zij hun eigen handelen verder kunnen verbeteren. Zij bespreken dit met elkaar en blijven zich scholen.

De contacten met ouders en andere partners die van belang zijn voor de ontwikkeling van de peuters, verlopen naar tevredenheid.

Wat kan beter?

De informatie over de ontwikkeling van de peuters kunnen de pedagogisch medewerkers nog beter vertalen naar de planning van doelen en activiteiten en naar het handelen.

Met de inrichting van de ruimte kan de taalontwikkeling nog meer worden gestimuleerd.

De samenwerking met de inbandige basisschool kan inhoudelijk verdiept worden. Er is nog geen sprake van samenwerking met de andere basisscholen waarnaar vve-peuters uitstromen. Ook kan nagedacht worden over de vraag hoe ouders aangezet kunnen worden om thuis (taal-)ontwikkelingsstimulerende activiteiten met hun kind te doen.

Ook is nog niet vastgesteld wat het eindniveau is dat vve-peuters moeten halen, en of zij dit niveau ook halen.

Kinderopvangorganisatie:
Kindcentrum Kindertuin Projecten
B.V.

LRK-nummer: 181890197

Totaal aantal doelgroeppeuters: 6

Er wordt ook nog niet gericht gekeken naar de kwaliteit van de
voorschoolse educatie.

Tenslotte zou POV Rebusolleke met anderen in gesprek kunnen gaan
over de kwaliteit die ze levert en waar nog verbetering mogelijk is.

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	6
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	7
4.	Reactie van de houder	12

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op POV Rebusolleke.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep(en), documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, zorgcoördinatoren en locatiemanagers. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en/of de houder van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....
Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
 - V** Voldoende
 - G** Goed
-

2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op POV Rebusolleke.

Conclusie

De kwaliteit van de voorschoolse educatie op POV Rebusolleke is in algemene zin voldoende. Binnen het kwaliteitsgebied Ontwikkelingsproces is de standaard Pedagogisch-educatief handelen als goed gewaardeerd. Binnen het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie waarden wij de standaard Kwaliteitscultuur als goed. Er liggen verbeterkansen om de ontwikkelingsresultaten (eind- en tussendoelen voor doelgroepeuters) en kwaliteitsdoelen te bepalen, monitoren en te evalueren. Het gemeentelijke convenant biedt hiervoor voldoende aanknopingspunten.

Context

POV Rebusolleke is onderdeel van Kindcentrum Kindertuin. Kindcentrum Kindertuin biedt naast peuteropvang ook kinderdagopvang en tussen- en buitenschoolse opvang aan. POV Rebusolleke is gehuisvest in de Angelaschool. De peutergroep telt twaalf peuters, waarvan zes doelgroepeuters. Rebusolleke constateert een toename van het aantal vve-geïndiceerde kinderen. Een deel stroomt door naar de Angelaschool. De overige peuters stromen door naar een van de andere basisscholen in de buurt.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 20 februari 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op POV Rebusolleke.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			⊘
OP6 Samenwerking		•	

Aanbod (OP1): gericht op de brede ontwikkelingsstimulering

Het aanbod is van voldoende kwaliteit. Rebusolleke gebruikt een programma voor voorschoolse educatie waarin de brede ontwikkeling van peuters wordt gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Daar waar de pedagogisch medewerkers vinden dat het programma niet optimaal aansluit op de specifieke behoeften van de groep, vullen zij de themaplanning aan met aanvullende activiteiten.

Wij zien nog kansen om het aanbod te versterken. Allereerst blijkt niet uit de themaplanning welke doelen er worden nagestreefd met de aanvullende activiteiten. Ook is niet duidelijk hoe het aanbod rekening houdt met verschillen in ontwikkelingsniveaus tussen bijvoorbeeld de jongste en oudste peuters en de verschillen die er zijn tussen de doelgroepeuters. Het aanbod kan passender gemaakt worden door de gegevens uit het kindvolginstrument beter te betrekken bij de themaplanning. Ten tweede ligt er een kans om de speelleeromgeving te verrijken zodat deze de mondelinge taalvaardigheid (waaronder de woordenschat) en de ontluikende geletterdheid van peuters meer stimuleert. Bijvoorbeeld door een leesschrijfhoek in te richten en interessante (echte) materialen aan te bieden die uitlokken tot ontdekken en communiceren.

Zicht op ontwikkeling (OP2): Voldoende zicht op de ontwikkeling, vertaling van ontwikkelingsgegevens naar doelen en activiteiten kan sterker

De pedagogisch medewerkers hebben voldoende zicht op hoe de peuters zich ontwikkelen. Het intakegesprek met de ouders geeft de voorschool een eerste beeld van waar de peuters staan. Hierna verzamelen de pedagogisch medewerkers voortdurend gegevens over de ontwikkeling van de peuters. Maandelijks is er overleg met de eigen zorg-coördinator, en elke zes weken met de basisschool en de

consulent jeugd en gezin. Dit zorgt er voor dat vve-peuters die onvoldoende (lijken te) profiteren van het reguliere ve-aanbod, of belemmerende factoren in de thuissituatie hebben, snel gesignaleerd worden.

Rond de derde verjaardag observeren de pedagogisch medewerkers de brede ontwikkeling van de peuters met het kindvolginstrument. Bij de vve-peuters nemen zij aanvullend de peutertoets taal en rekenen af. De pedagogisch medewerkers delen hun informatie over de ontwikkeling van de peuter met de ouders. Tot voor kort vond het eerste 'formele' oudergesprek pas plaats wanneer een peuter vier werd. Inmiddels is er ook zo'n gesprek rond de derde verjaardag. De ouders waarderen dit, net als de mogelijkheden die de pedagogisch medewerkers bieden voor 'tussendoorgesprekjes'. Toch zien wij ook ruimte voor verbetering. De ontwikkelingsgegevens die de gesprekken en observaties opleveren, kan de voorschool nadrukkelijker vertalen naar de begeleiding van groepjes en/of individuele peuters die achterblijven (of juist voorlopen) in hun ontwikkeling. Door vooraf vast te leggen welke eind- en tussendoelen men in een bepaalde periode wil bereiken met deze peuters, welke activiteiten hiervoor ingezet worden en wanneer en hoe de extra hulp geëvalueerd gaat worden, kan de begeleiding een meer planmatige invulling krijgen. In de onlangs geïntroduceerde logboeken zou daarna de voortgang van de vve-peuters op de gestelde doelen gevolgd kunnen worden. Een ander punt ter overweging is een extra oudergesprek met ouders van doelgroeppeuters. Bijvoorbeeld na de wenperiode. Behalve het bespreken van de ontwikkeling van de peuter, kunnen dan samen afspraken gemaakt worden over wat de voorschool gaat doen om de ontwikkeling verder te stimuleren en hoe de ouders hier thuis op aan kunnen sluiten. Dit veronderstelt wel dat op dat moment al een breed zicht is op de kennis en vaardigheden op de verschillende ontwikkelingsgebieden.

Pedagogisch-educatief handelen (OP3): voortdurende focus op ondersteunen en uitdagen

Zowel het pedagogisch als het educatief handelen, vinden wij van een hoog niveau. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een prettig pedagogisch klimaat. De peuters voelen zich zichtbaar op hun gemak en spelen actief en betrokken. De ambitie van de voorschool om het pedagogisch handelen en communiceren te baseren op de theorie van Thomas Gordon, zien wij hierin duidelijk terug. De ouders geven aan dat zij hun kind met een gerust hart achterlaten en dat hun kind erg graag naar POV Rebusolleke gaat. Het educatief handelen van de pedagogisch medewerkers is zowel tijdens het vrije spel, de dagroutines als tijdens de thema-activiteiten voortdurend gericht op taalstimulering. Hierbij sluiten zij aan bij de specifieke behoeften van de peuters. Zij gebruiken hierbij hun ervaring en de kennis 'in het hoofd' over het zicht op de ontwikkeling van de peuters. De pedagogisch medewerkers kunnen het educatief handelen nog verder verdiepen door de activiteit vooraf te plannen en specifiek te koppelen aan een doel. Bijvoorbeeld door hun vraagtechniek beter af

te stemmen op het mondelinge taaldoel dat zij willen bereiken met een peuter.

Samenwerking (OP6): Samenwerking met verschillende relevante partners in het belang van de peuters, maar ook kansen voor verbetering

We waarderen deze standaard als voldoende. Allereerst is het managementteam terecht trots op de samenwerking met de basisschool die in hetzelfde gebouw is gehuisvest. De warme overdracht naar deze vroegschool bestond al enige tijd. Een ander sterk punt is de doorgaande lijn in het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers en de leraren. Voor de peuters is het erg prettig dat zij dezelfde rust, structuur en voorspelbaarheid ook vinden in de vroegschool. Inmiddels zijn er steeds vaker en vanzelfsprekender gezamenlijke speelmomenten, projectactiviteiten en ontmoetingen tussen de beide teams. Verder vinden wij het eerder genoemde gezamenlijk zorgoverleg tussen de voor- en vroegschool en de consulent jeugd en gezin (gemeente) aanwezig is, een voorbeeld van een goede samenwerking. Hierdoor zijn kinderen met wie het niet goed gaat of dreigt te gaan, snel in beeld zijn en kunnen zij snel geholpen worden.

De samenwerking met partners kan zich nog verder ontwikkelen. Allereerst is er de samenwerking met de in pandige basisschool. De voor- en vroegschool kunnen het aanbod en het educatief handelen inhoudelijk meer op elkaar afstemmen. En ook ligt er een kans om gezamenlijk het vve-ouderbeleid vorm te geven. De pedagogisch medewerkers constateren namelijk dat de activiteiten uit de themabrieven die ouders meekrijgen, slechts door de helft van de vve-ouders uitgevoerd worden. Het is daarom belangrijk na te gaan denken over de vraag hoe de voor- (en daarna de vroegschool) ouders gerichter kan ondersteunen om thuis de ontwikkeling van hun kind te stimuleren. Ten slotte stromen vve-peuters ook uit naar andere basisscholen. Het overleg en de samenwerking met deze scholen is nog beperkt.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

Ontwikkelingsresultaten (OR1): Nog geen volledig zicht op het bereikte eindniveau van doelgroepeuters

De kwaliteit op deze standaard kan beter. In het gemeentelijk convenant ('Boxtels Model') ligt de afspraak vast dat de resultaten die de voorscholen behalen met de doelgroepeuters, afgeleid moeten zijn van de doelstellingen en mijlpalen van onder meer de Stichting

Leerplan Ontwikkeling (SLO). De doelen zijn gericht op de vier ontwikkelgebieden die als speerpunt centraal staan binnen vve: taalontwikkeling, rekenontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek. Rebusolleke hanteert deze doelstellingen nog niet als haar einddoelen. De gehanteerde peutervolgsystematiek biedt niet de mogelijkheid om de ontwikkeling van de vve-peuters op deze tussendoelen en mijlpalen te volgen en te evalueren. De vraag kan daardoor niet beantwoord worden in hoeverre de doelgroeppeuters de einddoelen bereiken zodat zij goed toegerust zijn voor de basisschool.

Hiernaast constateren we dat het overdrachtsformulier naar de vroegschool, niet aansluit bij het convenant. In het convenant maakt de gemeente de afspraak met de voor- en vroegscholen, dat de tussendoelstellen en mijlpalen in de ontwikkeling van een kind zijn opgenomen in het overdrachtsformulier van voor- naar vroegschoolse periode. Zij dienen dan als leidraad om een beredeneerd aanbod, passend bij de ontwikkelingsbehoeften van het kind te formuleren bij de overgang van voor- naar vroegschoolse periode. Het overdrachtsformulier geeft slechts een beperkt beeld van de taalontwikkeling, en gegevens over de rekenontwikkeling ontbreken in het geheel. Hierdoor komen de beoogde doorgaande lijn naar de voorschool en het uiteindelijke doel, een betere startpositie in groep 3, in het gedrang.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	●		
KA2 Kwaliteitscultuur			✍
KA3 Verantwoording en dialoog	●		

Kwaliteitszorg (KA1): systematische evaluatie van vve-kwaliteit kan beter

Deze standaard beoordelen we als 'kan beter', omdat er nu nog geen kwaliteitsdoelen voor de voorschoolse educatie zijn gesteld. Er zijn daartoe wel belangrijke aanzetten aanwezig. In het 'Convenant Boxtels Model', kunnen de afspraken gezien worden als kwaliteitsindicatoren. Op basis daarvan zou (de houder van) Rebusolleke een systematiek kunnen ontwikkelen om op basis van onderzoek vast te stellen of ze haar eigen kwaliteit ook waarmaakt. Samen met de mogelijkheid om de ontwikkelingsresultaten bij de oudste peuters zichtbaar te maken, kan de houder dan over eigen kwaliteitsoordelen beschikken.

Dit neemt niet weg dat er al wel evaluatiegesprekken plaatsvinden. Dit gebeurt in gesprekken tussen het managementteam, de unitcoördinator en de pedagogisch medewerkers. Hoewel er dus zeker kwaliteitszorgactiviteiten plaatsvinden, gebeurt dit niet in een cyclisch

proces van doelen stellen, activiteiten uitvoeren, resultaten evalueren en acties plannen ter verbetering en borging van de vve-kwaliteit. Dit is een belangrijk punt van aandacht. Het pedagogische beleidsplan kan meer ondersteuning bieden om deze cyclische aanpak in te voeren. Als het plan specifiekere ambities en doelen zou bevatten voor bijvoorbeeld taalstimulering, brede ontwikkelingsresultaten, zal dit helpen om de vve-kwaliteit gericht te evalueren, bewaken en te verbeteren.

Kwaliteitscultuur (KA2): een duidelijke verbetercultuur

Deze standaard waarderen wij als goed. De voorschool heeft een heldere structuur en kent een professionele kwaliteitscultuur. Het management en de pedagogisch medewerkers tonen zich kwaliteitsbewust en in hoge mate veranderingsbereid. De pedagogisch medewerkers reflecteren dagelijks op de dag en daarbinnen op het eigen handelen. Gezamenlijk werken zij, ondersteund door de unitcoördinator en de pedagogische coaches, aan de verbetering van de eigen vaardigheden. Een van hen volgt hiernaast een scholing, specifiek gericht op de uitvoering van vve.

Verantwoording en dialoog (KA3): verantwoording vve-kwaliteit kan vollediger

Deze standaard waarderen wij als kan beter. Hoewel er al wel in bepaalde mate sprake is verantwoording afleggen aan externen, kan de verantwoording van de vve-kwaliteit vollediger worden wanneer voor meer vve-aspecten ambities en doelen worden vastgelegd en hierop een gerichte evaluatie volgt. Zo komen deze ook meer in lijn met de verantwoordingsafspraken die de houder met de gemeente heeft afgesproken in het 'Convenant Boxtels Model'. Hierin staan namelijk ook voor de peuters ambities en doelen verwoord over wat een peuter zou moeten kunnen bij de start van de basisschool. Daarbij kan ook de dialoog met ouders verstevigd worden door hen meer inzicht te geven in de ontwikkeling van hun kind en het aanbod dat Rebusolleke biedt.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Er is door de houder van peuteropvang Rebusolleke geen gebruik gemaakt van de hierboven genoemde mogelijkheid.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

